

Metin Türleri - 1

1. Sabah erken saatlerde güneşin taze ışıkları şehrin üzerine düşerken Mihrimah Sultan Camii'nin avlusuna giriyorum. Edirnekapı Surları'nın yanında bulunan camiyi yaptıran kişi, Kanuni Sultan Süleyman'ın kızı Mihrimah Sultan. 1562-1565 yılları arasında Mimar Sinan tarafından yapılmış. İlk defa ziyaret ediyormuşçasına büyük bir hayret içerisinde avlusunda geziniyorum. Sonra içeri giriyorum. Pencerelerden zemine düşen gün ışığı eşliğinde Mimar Sinan'ın sanatını inceliyorum.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinden hangisine örnek olabilir?

- A) Tiyatro
B) Gezi yazısı
C) Mektup
D) Anı

2. Sevgili Ziyacığım, İzmir, 13.04.1941

İzmir'de ne arıyorum diye hayret etme. Sadece askerliği yapıyorum. Herhâlde sen beni Ankara'da zannediyordun. 12 Mart'tan beri Hazırlık Kıtasında'yım. Haftaya Ankara'ya Yedek Subay Okuluna gidiyorum. Burada kiminle beraber olduğumu tahmin et bakalım? Aklına gelmez diye derhâl söyleyeyim: Kenan Hulûsi'yle... Hulûsi habire hikâye yazıyor. Hâlbuki ben, bir türlü kalemi elime alamıyorum. Ancak sana gönderdiğim şiiri tamamlayabildim. Bu şiiri Muhtar'a verirsin, mümkünse bir sayfada yayımlamasını rica edersin.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezi yazısı
B) Anı
C) Mektup
D) Tiyatro

3. Budapeşte'yi dolaşırken bu şehrin en bilinen simgeleri olan heykeller, her köşede karşımıza çıkıyor ve bizi selamlıyor. Burada adımbaşı heykelle karşılaşsak da "Küçük Prenses" heykelinin yeri bambaşka. Tramvay hattı üzerindeki bir durakta bulunuyor bu heykel.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezi yazısı
B) Tiyatro
C) Masal
D) Anı

4. Şekerin az bulunduğu yıllardı. Görev yaptığım köyde bir eve konuk olmuştum. Çayın ikram vakti gelince evde bir telaş başladı. Bu telaşın sebebi sonradan anlaşıldı. Ev sahibi, şekerin olduğu sandığın anahtarını nereye koyduğunu unutmuştu. Anahtarı bulamayınca sandığın kilidini kırıp şeker çıkınına sandıktan çıkardılar.

Bu metnin türüyle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğrudur?

- A) Gezilip görülen yerler ve o yerlerle ilgili izlenimler anlatıldığı için gezi yazısıdır.
B) Sahnelenmek amacıyla yazılmış bir oyun olduğu için tiyatrodur.
C) Yaşanmış bir olay, üzerinden zaman geçtikten sonra anlatıldığı için anıdır.
D) Bir düşünce, duygu veya dileğin uzakta bulunan bir kişiye iletilmesi amacıyla yazıldığı için mektuptur.

5. Gezi yazısı bir yazarın gezip gördüğü yerleri ve bu yerlerin insanlarını, yaşantılarını, geleneklerini, yapılarını anlattığı yazı türüdür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi gezi yazısından alınmış olabilir?

- A) Gelişen teknoloji sayesinde akıllı telefonlar, günlük hayatımızda önemli oranda yer almaktadır. Bazı konularda kolaylıklar getirirse de olumsuz etkilerinin de görüldüğü bir gerçektir. Özellikle çocuk ve gençler üzerinde birçok olumsuz etkisinin olduğu çeşitli araştırmalarla saptanmıştır.
B) Ürgüp'e vardığımda sanki bir masal âlemine giriş yaptığımı hissettim. Peribacalarını görüp de bu hisse kapılmamak mümkün mü? Hayranlığımı bir kat daha arttıran ise Göreme Açık Hava Müzesi oldu. Burada saatlerce vakit geçirerek doğa harikaları ile tarihin aynı noktada bulunduğu bu olağanüstü mekânın tadını çıkardım.
C) Gün yeni ağarıyordu. Yıpranmış ağlarını, soğuktan çatlamış elleriyle balık avına hazırlamaya koyuldu. Bugün ne kadar balık avlayabileceğini düşündü bir süre. Denize baktı sonra uzun uzun. Umutlandı. Ne olursa olsun ekmeğini çıkaracaktı bugün mavi sulardan.
D) Düşüncelerimi kâğıda dökmek bana öyle iyi geliyor ki... Ne zaman bir derdim olsa, içim sıkılsa üç beş satır bir şeyler karalamaya başlıyorum. İçimi anında bir huzur kaplıyor. Size belki de anlamsız geliyor söylediklerim. Ama siz de denerseniz ne demek istediğimi gayet iyi anlayacaksınız.

Metin Türleri - 1

6. Aşağıdakilerden hangisi yay ayaç içinde verilen metin türüne örnek olamaz?

- A) İzmir'e 120 kilometre mesafedeki Ödemiş ilçesine bağlı Birgi'ye ulaştık nihayet. Birgi MÖ 750 yılından bu yana yerleşim yeri olarak kullanılıyor. Yüksekliği 2 bin metreyi geçen Bozdağ'a sırtını dayayan ve karşısındaki ovaya hâkim konumu nedeniyle tarihte dış tehditlere karşı güvenli bir merkez konumunda olan Birgi, su kaynakları ve verimli topraklarıyla binlerce yıldır yaşam alanı olarak varlığını sürdürüyor. (Gezi yazısı)
- B) Zekiye — Efendim.
Sıtkı Bey (Yüzüne bakarak) — Sen kimsin?
Zekiye (Telaş ile) — Âdem.
Sıtkı Bey — Adın nedir?
Zekiye (Kendini toplayarak) — Âdem efendim. (Tiyatro)
- C) Kültür, bir toplumu ya da toplumsal bir grubu tanımlayan belirgin maddi, manevi, zihinsel ve duygusal özelliklerin bileşiminden oluşan bir bütündür. Kültür, sadece bilim ve edebiyatı değil aynı zamanda yaşam biçimlerini, insanın temel haklarını, değer yargılarını, geleneklerini ve inançlarını da kapsayan bir olgudur. (Anı)
- D) Sevgili Ay,
Her gece ışığınla bizi aydınlattığın için seni çok seviyorum. Senin sayende gökyüzünü merak etmeye başladım. Gökyüzündeki tüm yıldızları tanımak ve onların güzelliklerini daha yakından görmek istiyorum. Seni ve yıldız arkadaşlarını en kısa zamanda ziyaret etmek dileğiyle... Hoşça kal! (Mektup)

7. Kasımda Karadeniz gerçekten bir başka. Renklerin iç içe geçtiği bir tabloda buluyorsunuz kendinizi. Mavi gökyüzü, yeşille turuncunun kıyasıya mücadele verdiği bu tabloyu izlerken bazen gülüyor, bazen de hüzünleniyor. Bu eşsiz tablonun karşısında kalemi elime aldım ve yazmaya başladım bu güzellikleri. "Bulutların Dansı" adını verdiğim, Karadeniz'in güzelliklerini iç sesimle harmanladığım yazıları böyle bir ortamda kaleme aldım.

Bu parçaya göre, yazarın "Bulutların Dansı" adını verdiği yazıların türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezi yazısı
B) Hikâye
C) Mektup
D) Tiyatro

8. Yazarlar çok yönlü düşünebilen, kimsenin göremediğini görebilen, herkesin yalın olarak kullandığı kelimeleri belirli diziler hâlinde sanatsal değeri gözeterek kâğıda dökülebilen kişilerdir. Yaşamlarıyla ilgili bazı olayları yazmak için yılların geçmesini beklerler. Vakti geldiğinde de kimi zaman özlemle, kimi zaman da hüzünle hatırlayarak anlatırlar yaşadıklarını veya şahit olduklarını. Bazen de gökyüzünü süsleyen kuşlar gibi göçüp gider, görmedikleri yerleri görür ve buralarda gördüklerini başkalarına anlatmak için yazmaya başlarlar.

Bu parçada yazarların kaleme aldığı söylenen metin türleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Anı - Gezi yazısı
B) Mektup - Tiyatro
C) Mektup - Anı
D) Gezi yazısı - Tiyatro

9. Haziran ayının bunaltıcı günlerinden biriydi. Tarladaydık ve hasat vakti gelmiş olan mercimekleri biçiyorduk. Kardeşim henüz iki üç yaşlarındaydı, ben de çok büyük sayılmazdım. Biz kendimizi kaptırmış mercimek biçerken kardeşimin yerdeki bir şeyle oynadığını ve onunla konuşmaya çalıştığını fark ettik. Merak edip yanına gittik. Oynadığı şey altın sarısı, kocaman bir akrepti. Kardeşimi hemen oradan uzaklaştırdık ve derin bir oh çektik.

Bu metnin türüyle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğrudur?

- A) Gezilip görülen yerler ve o yerlerle ilgili izlenimler anlatıldığı için gezi yazısıdır.
B) Bir düşünce, duygu veya dileğin uzakta bulunan bir kişiye iletilmesi amacıyla yazıldığı için mektuptur.
C) Sahnelenmek amacıyla yazılmış bir oyun olduğu için tiyatrodur.
D) Yaşanmış bir olay, üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra anlatıldığı için anıdır.

10. İçerim köz, dışarım kar
Savruluyor son umutlar
Yalnızlık bir yalın alev
Gölgesinde gezinir dev

Bu dizelerle ilgili,

- I. Tezat sanatından yararlanılmıştır.
II. Benzetme yapılmıştır.
III. Redif kullanılarak ahenk sağlanmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III